

Ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-100
назди Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва
соҳибкории Тоҷикистон (734055, ш. Душанбе,
х. Борбад 48/5, бинои таълимии “В”)

ТАҚРИЗ

***ба автореферати диссертатсияи Барнои Файзи Тағоймуродзода дар мавзуи
«Таъминоти методи ташкили контроллинг дар бонкҳои тижоратӣ» ҷиҳати
дарёфти дараҷаи илми номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 5.2.18 –
Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит***

Таҳқиқоти диссертатсионии Барнои Файзи Тағоймуродзода ба мавзуи мубрами илми иқтисодӣ бахшида шуда, масъалаи ташкили системаи контроллинг дар фаъолияти бонкҳои тижоратиро дар бар мегирад, ки имрӯз дар доираҳои илми кишварҳои дорой иқтисодиёти гузариш фаъолна мавриди муҳокима қарор дорад. Чуноне ки муаллиф дуруст таъкид менамояд, контроллинг ҳамчун унсури муҳими низоми муосири идоракунии метавонад барои баланд бардоштани самаранокии фаъолияти ташкилотҳо, бахусус муассисаҳои бонкию молиявӣ, заминаи бозътимод фароҳам оварад. Ин низом дорой имкониятҳои назариявӣ амалӣ буда, ба таъмини таҳлили мунтазам, банақшагирии асоснок ва назорати самараноки равандҳои иқтисодии фаъолияти бонкҳо мусоидат менамояд. Аз ин рӯ, таҳияи назариявии асосҳои ташкили контроллинг ва мутобиқсозии он ба шароити фаъолияти бонкҳои тижоратии Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад ҳам барои рушди илми иқтисодӣ ва ҳам барои таъмили амалияи идоракунии фаъолияти бонкӣ аҳамияти муҳим дошта бошад.

Муаллифи таҳқиқот дар назди худ ҳадаф гузоштааст, ки асосҳои назариявӣ методи ташкили системаи контроллинг дар фаъолияти бонкҳои тижоратиро таҳия намуда, самтҳои асосии таъмили механизми татбиқи онро дар шароити рушди низоми бонкии Ҷумҳурии Тоҷикистон асоснок намояд. Бо мақсади расидан ба ин ҳадаф диссертант як қатор вазифаҳои илмиро муайян намуда, онҳоро ба таври пайдарпай мавриди таҳлил ва баррасӣ қарор додааст. Дар натиҷаи ҳалли мунтазами масъалаҳои гузошташуда муаллиф, ба андешаи мо, ба ҳадафи пешбинишуда ноил гардида, ба ҷомеаи илмӣ маҷмӯи муназзами андешаҳои илмиро пешниҳод намудааст, ки ҷанбаҳои назариявӣ ва амалии ташаккул ва рушди системаи контроллинго дар фаъолияти бонкҳои тижоратӣ ҳамаҷониба тавсиф менамоянд.

Дар автореферати диссертатсия ба низоми нишондиҳандаҳои фаъолияти бонкҳои тижоратӣ диққати махсус дода шудааст. Муаллиф дар асоси таҳлили амиқи нишондиҳандаҳои мавҷудаи молиявӣ иқтисодӣ ва идоракунии фаъолияти бонкҳо самтҳои таъмили онҳоро асоснок намуда, ҳамзамон як қатор нишондиҳандаҳои нави контроллинго пешниҳод менамояд. Нишондиҳандаҳои пешниҳодгардида

ба муайянсозии саривактии минтақаҳои мушкилотнок ва пешгирии намудҳои гуногуни хавфҳои бонкӣ равона гардидаанд. Татбиқи онҳо имконият медиҳад, ки сатҳи мониторинг ва ҳамоҳангсозии равандҳои идоракунӣ дар бонкҳои тичорати боз ҳам баланд бардошта шавад. Арзиши илмии пешниҳод дар он зоҳир мегардад, ки ин нишондиҳандаҳо на танҳо барои арзёбии вазъи ҷорӣ фаъолияти бонкҳо, балки барои таъмини устуворӣ дар ноил шудан ба ҳадафҳои стратегии рушд низ хизмат мекунад. Истифодаи амалии низоми нишондиҳандаҳои контроллинги пешниҳоднамудаи муаллиф метавонад ба баланд гардидани сатҳи идоракунӣ равандҳои бонкӣ ва таҳкими суботи фаъолияти бонкҳои тичоратӣ дар дурнамои дарозмуддат мусоидат намояд.

Навгони илмии таҳқиқоти диссертатсионӣ, ки дар автореферат инъикос ёфтааст, дорои асоснокии назариявӣ ва арзиши амалӣ буда, барои ҷомеаи илмӣ қобили қабул ва ҷолиби тавачҷуҳ мебошад. Натиҷаҳои бадастомада ва пешниҳодҳои илмии муаллиф метавонанд на танҳо ба рушди минбаъдаи таҳқиқоти назариявӣ дар самти контролинг мусоидат намоянд, балки барои татбиқи амалӣ дар фаъолияти бонкҳои тичоратӣ низ аҳамияти муҳим дошта бошанд. Пешниҳодҳои методӣ ва ташкилии пешниҳодгардида имконият медиҳанд, ки равандҳои банақшаگیرӣ, назорат ва арзёбии фаъолияти бонкӣ бо истифода аз воситаҳои муосири контролинг такмил дода шаванд. Дар маҷмӯъ, таҳқиқоти мазкур метавонад ҳамчун заминаи илмӣ-методӣ барои омӯзиши минбаъдаи масъалаҳои ташкил ва рушди низоми контролинг дар бонкҳои тичоратӣ хизмат намояд ва барои такмили низоми идоракунӣ фаъолияти бонкӣ мусоидат кунад.

Аз рӯи муҳтавои автореферат бармеояд, ки диссертатсия дар сатҳи баланди назариявӣ ва методологӣ омода гардида, тарзи пешниҳод ва пайдарпайи таҳлили маълумот бо мантиқ баён шудааст, ва натиҷаҳо дорои дараҷаи баландтари исбот ва асоснокӣ мебошанд. Ҳамзамон, васеии адабиётҳои истифодашуда, базаи нормативӣ ва эмпирикии таҳқиқот хеле арзанда арзёбӣ мешавад. Сифати натиҷаҳои диссертатсия бо таъҷиб ба дастовардҳои назариявии илми идоракунӣ, меъёрҳои муосири ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои стратегӣ ва маълумотҳои таҳлили иттилоотӣ таъмин гардидааст.

Дар баробари афзалиятҳои зикршуда, дар автореферат баъзе ҷанбаҳои муҳокимашаванда низ ба назар мерасанд:

1. Беҳтар мебуд, агар дар автореферат асосноккунии интихоби нишондиҳандаҳои калидии самаранокӣ (KPI) ва робитаи онҳо бо ҳадафҳои стратегии бонк мухтасартар ва равшантар инъикос мегардид, ки ин мантиқ ва пайдарпайии методологӣ таҳқиқотро боз ҳам тақвият мебахшид.

2. Тавсия дода мешавад, ки сохтори ташкилии воҳиди контролинг ва ҷойгоҳи он дар низоми идоракунӣ бонк дар шакли схема ё модел пешниҳод карда шавад, ки ин ба дарки беҳтари натиҷаҳои таҳқиқот мусоидат менамояд.

Бо вучуди ин мулоҳизаҳои дорои хусусияти тавсиявӣ, онҳо арзиши илмии таҳқиқоти анҷомдодашударо кам намекунанд ва бештар ба такмили минбаъдаи корҳои илмии муаллиф равона гардидаанд.

Дар маҷмӯъ, автореферати диссертатсия дар мавзӯи «Таъминоти методи ташкили контроллинг дар банқҳои тиҷоратӣ» ба талаботи муқарраргардидаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, натиҷаҳои илмии муҳиму асоснокро дар бар мегирад. Муаллифи диссертатсия сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 5.2.18 – Баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудит мебошад.

Тақриздиханда:

Номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент
мудир кафедраи баҳисобгирӣ, таҳлил ва аудит
Донишгоҳи Славяни Россия ва Тоҷикистон

Раҷабова Илмира Рустамовна

Имзои Раҷабова И. Р. - ро тасдиқ менамоем:
Сардори раёсати кадрҳо Исмоилова Мавлуда Нуровна

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, кӯчаи М. Турсунзода 30
rajabova @ rambler.ru, тел.: (+ 992) 907567536